

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-18
Besvaras senast
2021-04-08

Till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2020/21:580 Rasism och diskriminering inom offentlig verksamhet

Black lives matter (BLM) har sedan starten 2013 vuxit till en global rörelse som synliggör och lyfter fram samtal om rasism mot svarta runt om i världen. Rörelsen intensifierades och spreds under 2020, och sedan sommaren 2020 har BLM även tagit sig uttryck i en svensk kontext. Det går inte att blunda för att rasism och diskriminering på såväl individuell som strukturell nivå präglar det svenska samhället – i skolan, på bostadsmarknaden och så även i arbetslivet. Black lives matter kan inte reduceras till eller definieras som en rörelse fokuserad på enskilda isolerade sakfrågor. Rörelsen handlar om våra grundläggande mänskliga rättigheter, värderingar och principer som borde vara självklara i all offentlig verksamhet. Tyvärr finns flera exempel på att så inte verkar vara fallet.

I september 2020 uppmärksammade svenska medier det protestupprop som flera medarbetare på Sveriges Radio skrivit under riktat till den egna ledningen. Uppropet Vems SR vittnar om strukturell rasism, diskriminering och osynliggörande av rasifierade medarbetare på Sveriges Radio. Ett flertal intervjuer gjordes även med personerna bakom texten där medarbetarna menar att uppropet ämnar belysa hur journalistiken på Sveriges Radio styrs, arbetsmiljön och den bristande representationen bland de anställda.

Sedan Vems SR mottagits av Sveriges Radios ledning har flera av journalisterna som stod bakom uppropet begränsats i sin yrkesutövning, något som även uppmärksammats offentligt och medialt. Sveriges Radios ledning motiverar detta med att uppropet är en del av den globala rörelsen Black lives matter, att underskrifterna bör ses som ett politiskt ställningstagande i en sakfråga och att medarbetarna som skrivit under av den anledningen inte heller kan få fortsätta att bevaka till exempel Black lives matter-rörelsen eller frågor som rörelsen driver. Samtidigt har bland annat Dagens Nyheter rapporterat om hur dessa restriktioner inte drabbat samtliga medarbetare som skrivit under uppropet.

Kriminologen Leandro Schclarek Mulinari har på uppdrag av Civil Rights Defenders genomfört en studie som undersöker förekomsten av etnisk profilering i Sverige. Enligt studien är det vanligt att vissa grupper stoppas av polisen på grund av etnicitet. De som intervjuats i studien berättar om hur de framför allt stoppas i vardagliga situationer, när de kör bil, korsar gränser eller rör sig i offentliga miljöer. Att ofta stoppas av polisen skapar en känsla av att

utan orsak behandlas som en potentiell förövare. De intervjuade beskriver även hur de ibland misstänkliggörs när de själva är brottsoffer.

I augusti 2020 fick Tullverket kritik efter att DN rapporterat om hur en afrosvensk man vittnade om hur han på väg hem från jobbet i Köpenhamn valdes ut för kontroll när tåget kom till Hyllie. Han fördes till ett rum och tvingades med våld att ta av sig sina kalsonger när han insisterade på att behålla dessa på. Han berättar också att tulltjänstemännen skämtade rasistiskt om hans penis, förde upp ett finger i hans analöppning och greppade hans genitalier – något Tullverket menar aldrig har hänt.

Händelsen uppmärksammades extra mycket på grund av Tullverkets svar. Chefen för Tullverkets avdelning för brottsbekämpning svarade först att Tullverkets personal är välutbildad och skolad i en korrekt värdegrund och därför inte gör fel. Uttalandet mötte kritik och korrigerades något av myndighetens tillförordnade generaldirektör som svarade: ”Nej, det stämmer inte. Även på Tullverket kan man göra fel. Men just när det gäller frågan om vi diskriminerar utifrån hudfärg och etnicitet så är vår uppfattning att vi inte gör det.”

Dessa tre exempel är just exempel. Långt fler liknande händelser har skett genom åren; mörkertalet är sannolikt mycket stort. Vi i Vänsterpartiet menar att vi bör kunna ställa högre krav på våra myndigheter och på verksamhet som bedrivs i offentlig regi.

Vänsterpartiet har länge krävt att mer ska göras för att motarbeta rasism och diskriminering i alla delar av samhället. Vi menar att staten och det offentliga som arbetsgivare har ett särskilt ansvar för att motarbeta rasism och förhindra diskriminering. I motionen *Ett Sverige fritt från rasism* (2020/21:387) lämnar vi flera förslag. Ett av dem handlar om att tillsätta en kriskommission mot diskriminering. En sådan kommission bör ta till vara den omfattande akademiska kunskapen om diskrimineringsfrågor och arbetsmiljöfrågor och lämna förslag på en konkret och framsynt politik för att säkra de långsiktiga försörjningsbehoven på arbetsmarknaden med särskilt fokus på de sektorer som är ett direkt offentligt ansvar. Den bör även se över straffsatser och skadeståndsnivåer i diskrimineringsärenden. Ännu har vi inte hört vad regeringen anser om en sådan kommission.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Märta Stenevi:

1. Avser statsrådet att ta några initiativ för att bekämpa förekomsten av institutionell rasism och diskriminering inom offentlig verksamhet?
2. Avser statsrådet att ta några initiativ för att tillsätta en kriskommission mot diskriminering?

.....

Momodou Malcolm Jallow (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders